

Naše legie.

Jel jsem před lety z Lucernu k severoitalským jezerům. Vlak gotthardské dráhy stoupal a stoupal stále zatáčkami. Seděl jsem na pravo u okna a díval jsem se jako zapomenutý na velkolepou scenerii alpských velikánů.

Pojednou pokřik po všem voze, ruch a šum. Kde kdo vstával, kde kdo obracel se do oken na levo. Tlačili se k nim, vychylovali se, mávali rukama, mávali šátky a jásavě pozdravovali. Oddíl švýcarských vojáků postupoval, patrně na cvičení, horskou silnicí, vedle níž těmi místy jel náš vlak. A vojáci uprášení, ale křepce si vykračující, děkovali, pozdravovali, důstojník vzdával čest.

Uzřel jsem nelíčenou radost spolucestujících z jejich vojska, radost z něho, lásku k němu. Milý ten obrázek se mihl, zmizel. Vše zas usedalo, uklidnilo se, a já hleděl opět na pravo ven na alpské obry, na jejich srázy a propasti; ne však už klidně. Zahořklo v mysli, závist uhlodla. Tu vlastní vojsko občanské, rádo sloužící, určené jen chránit svobodu, samostatnost vlasti; a doma u nás — Jaká otročina vojenská!

*

Vidím nekonečné řady vojáků, našich hochů, postupujících pražskou ulicí protmívající se v podzimním, smutném soumraku. Všichni v pláštích, těžký tlumok na zádech, s lopatou, v plné výzbroji, tmavý proud v černých březích hustých zástupů na chodnících. Přecházejí ne pružně vztyčení, ale jakoby sražení a již unavení. A teprve před chvílí z kasáren. Těžký jejich krok; jdou nechutě, s odporem, smutni. Vědí, že je vedou na jatka. Jdou morituri, ale nepozdravují jako otročtí šermíři; chmurně mlčí a v duchu proklínají, oni i ti na chodnících.

Srdce se svírá, vzrušen hledím za temnými řadami, zahýbajícími na Václavské náměstí, vzhůru k nádraží. Do temna teskného soumraku šlehl mně svit toho alpského obrázku vyzářeného zlatou svobodou. A ti tu nebozí — Morituri,*⁾ pro koho, zač —

Do úzkostí těch válečných dnů ozval se pak hlas ze starého bojiště, kde kdysi kozáci Bohdana Chmelnického**⁾ zaskočili polského krále s jeho vojskem; jako jásavá fanfára zalehl hlas od Zborova po památné bitvě dne 2. července 1917. Tam Češi a Slováci, do té doby rozestrkaní po celé ruské frontě, po prvé bojovali jako samostatné těleso vojenské. Tam hrdinsky útočila československá brigáda, tam zajala tisíce nepřátel, dobyla jejich děl a strojních pušek.

A dále pak jaké zprávy!

V radostném úžasu naslouchali jsme zvěstem o československých plucích, o jejich vedení a postupu. My doma spoutaní, v útisku a pronásledování měli jsme pojednou své vojsko s českými důstojníky, s českým velením, své pluky, nesoucí ne jména nám nepřátelských dynastií a cizích generálův, ale jména nám drahá, v našich dějinách nejslavnější, vojsko s demokratickým zřízením, s organisací, jaké do té doby neměla žádná armáda.

V končinách kozáctva, ve stepích Tarasa Bulby a jiných slavných atamanův, o nichž jsme za své mladosti četli s nadšením, začal se boj našich plukův, aby si uvolnily cestu přes dálný východ a oceán do nových bojů pro naše osvobození.

Morituri v cizích službách nezůstali. Ale měli.

*⁾ Na smrt jdoucí.

**⁾ Bohdan Chmelnický (1593—1657), slavný hejtman Zaporožských kozáků, zaskočil polského krále u Zborova v srpnu r. 1649.